

Formandens beretning ved 2022-årsmødet i Udviklingsrådet for Helle Øst

afviklet på Fåborg Kro 2. juni 2022

Det forløbne "år" har kun været på 7½ måned. Seneste årsmøde var 13. oktober sidste år. Den daværende formand præsenterede en udførlig skitse til strategiplan og kritiserede de kommunale vilkår for det frivillige arbejde især i de mindre byer i vores kommune. (I Helle Øst er kun Agerbæk ikke en af disse mindre byer). Arbejdet med udvikling af en strategiplan for Helle Øst har allerede stået på i flere år. Men spørgsmålet vender igen og igen tilbage: Er der virkelig behov for et udviklingsråd?

For mig at se er der en væsentlig pointe i, at udviklingsrådet dækker HELE området Helle Øst (= Agerbæk Skoles skoledistrikt) – og ikke kun de 4 – 6 landsbyer, som rådsmedlemmerne formelt rekrutteres fra. Det vil sige, at det ikke kun handler om byer, men også om områderne, landskaberne om man vil, mellem vore byer! Netop det kan tale for at udarbejde en strategiplan for udvikling af området som en helhed og ikke blot planer for udvikling af den enkelte landsby eller en klynge af landsbyer i den østligste del af Varde Kommune.

Men er det af den grund nødvendigt at have et "Udviklingsrådet for Helle Øst"? Kunne en plan for den fælles udvikling ikke også blive til i et andet regi? Behøver vi virkelig et udviklingsråd? Det er ikke første gang, spørgsmålet stilles. Lad os derfor se på, hvorfor der overhovedet er noget, der hedder udviklingsråd i Varde Kommune.

De 9 udviklingsråd, vi har i Varde Kommune, har deres rod i Strukturreformen 2007, hvor mange mindre kommuner blev tvunget sammen i de nye, større. I min tolkning af begivenhederne opstod ideen til udviklingsrådene ud fra et ønske om at bevare en forbindelse ud til hver en krog af den enormt store nye kommune og samtidig gøre brug af den lokalviden og politiske erfaring, der var til rådighed i de mange tidligere kommunalbestyrelsesmedlemmer, som ikke kom med i det nye byråd. For at sikre en nærdemokratisk struktur oprettedes også lokalråd, hvor enhver borger kunne deltage uafhængigt af evt. medlemskab i en borgerforening. Efterhånden indså man, at lokalråd og borgerforeninger i så høj grad overlappede hinanden – ikke mindst hvad angår persongalleriet til dækning af bestyrelsesposterne, de berømte "Tordenskjolds soldater", så det blev accepteret at nedlægge lokalrådene og overlade deres funktioner til borgerforeningerne.

Er turen nu – 15 år efter Strukturreformens gennemførelse – kommet til udviklingsrådene?

Personligt begynder jeg at tro det. I rådet her i Helle Øst diskuteres det. Når man ser på, hvilke opgaver og fordele der er ved at have et udviklingsråd, er spørgsmålet, om det er maset og pengene værd. Der er ressourcer bundet i at opretholde udviklingsrådene. På vores møde 3. marts i år så vi vores værdi i at have krav på at blive kontaktet for at kunne afgive høringsvar om sager, der vedrører vores del af kommunen. Det er nok det vigtigste. Derudover har vi kontakten til byrådet ved to årlige arrangementer. Og vi har en væsentlig opgave i at holde tæt forbindelse med det lokale foreningsliv – ikke mindst borgerforeningerne.

Det behøver ikke være udviklingsrådet, der står på plakaten. Nok så vigtigt er det, at vi med de midler (bl.a. penge) og kontakter, vi har, er parate til at bakke op om lokale initiativer til

projekter på vores egen, hvis projektagerne ønsker vores hjælp.

Og så er der de mere specifikke og aktuelle opgaver, hvor især 3 kan fremhæves som mere naturlige for udviklingsrådet end for lokale foreninger i de enkelte byer.

Det handler om iværksætterstøtten i Power-Tower Helle, som er vores flagskib i markeringen af udviklingsrådets betydning for lokaludviklingen. Vores tidligere kasserer, Jørgen Madsen, har gjort et kæmpestort arbejde for at etablere såvel de fysiske rammer som kursustilbud for nye iværksættere.

Der er sat fokus på indlandsturismen. Som bekendt er Varde landets største turistkommune næst efter København. Men turismen samler sig meget ensidigt i områderne langs Vesterhavet, mens der er meget lidt opmærksomhed på ferie- og oplevelsesmulighederne øst for Varde. Derfor er vi i samarbejde med andre indlandske udviklingsråd i gang med at sikre, at vi også bliver "set".

Den tredje opgave handler om at påvirke udviklingen af infrastrukturen - særligt veje og cykelstier - også i samarbejde med andre udviklingsråd.

Så meget om vore opgaver, som de er registreret hos os.

Det er dog ikke det vigtigste for arbejdet og udviklingen i Helle Øst siden sidste årsmøde.

8. november lagde vi flot ud med en optakt til kommunalvalget 16/11 2021 i form af et stort anlagt vælgermøde i Helle-Hallen. Arrangementet berømmes fra alle sider. Det var helt og aldeles Claus Vestlands vision og værk. Salen var så fuld, at de senest kommende tilhørere måtte nøjes med ståpladser.

Den succes kan ingen efterfølger leve op til!

Men der har været en del udskiftninger i rådet.

Kort efter årsmødet sidste år meldte Jan Skovbjerg fra Fåborg sig ud af rådet. Han blev efterfulgt af Ulla Sørensen.

Ved årsskiftet meldte også Jørgen Madsen fra Fåborg sig ud med øjeblikkelig virkning. Da han var både kasserer og primus motor i Power-Tower Helle, er det et stort tab for udviklingsrådet. Hans efterfølger som repræsentant fra Fåborg er endnu ikke fundet. Men Mikkel Ottosen fra Starup har overtaget kassererposten, og Claus Vestland har lovet at sikre videreførelsen af Jørgens arbejde i Power-Tower Helle. Værst er det dog, at Jørgen udtrådte af rådet, selv om han egentlig var utroligt engageret og ydede en stor indsats for alt, han arbejdede med – ikke mindst i Power-Tower Helle. Han nedlagde sine hverv i alt frivilligt arbejde pga. alvorlig sygdom. Vi skylder Jørgen Madsen en stor tak for hans indsats i arbejdet for en fremtid for området Helle Øst!

10. februar havde vi et rådsmøde, der udviklede sig sådan, at Claus Vestland valgte at tage sit gode tøj og gå. Han gav efterfølgende udtryk for, at han følte, at han blev udsat for benspænd i arbejdet med at få en samlet strategiplan for Helle Øst op at stå. Claus efterlod således formandsstolen til næstformanden. Selv om også jeg i nogen tid havde gået med tanker om at finde en efterfølger til min plads for Starup i udviklingsrådet påtog jeg mig at fungere som formand frem til dette års årsmøde, men så heller ikke længere. Jeg er ikke den store ynder af udviklingsplaner med flotte illustrationer på glittet papir. Derfor er det videre arbejde med strategiplanen p.t. sat på pause. Skal det tages ud af mølposen igen, må et fremtidigt udviklingsråd, der med nye, friske øjne kan se på behov og muligheder i

udviklingsammenhæng, gøre det. Der er derfor ikke sket meget hverken udadvendt eller indadvendt siden mødet 10. februar, som i øvrigt blev holdt i Natur-Huset i Starup.

Når jeg nævner dette, er det netop fordi Natur-Huset er et projekt, der er startet og styret helt lokalt – og det er på baggrund af, at folk i byen kunne se for sig, at man risikerede at stå med en meget stor ”øjebæ”, hvis ikke man fandt en konstruktiv løsning for den fremtidige brug af den gamle brugs efter, at Brugsen flyttede ud til rundkørslen ved Tingvejen. Dét er udvikling! Og udflytningen af Brugsen til en nyopført butik ved Tingvejen er også virkelig et væsentligt bidrag til en positiv udvikling på vores egn. Heller ikke det har sit udspring i nogen udviklingsplan eller udviklingsråd, men i et lokalt engagement og en debat forbundet med bestyrelsesovervejelser i brugsforeningen.

Jeg tror, at al god udvikling starter og gror *nedefra*.

For nylig luftede jeg tanken om etablering af fjernvarme i Helle Øst for rådet. Det var der ikke interesse for på nuværende tidspunkt. Kort efter kunne vi i JyskeVestkysten se, at Peder Foldager sammen med en kammerat vil forsøge at samle opbakning til etablering af et fjernvarmeværk ved Helle-Hallen.

I mine øjne er det den ideelle situation! Initiativet kommer nedefra, fra lokale kræfter, og bliver der – som ved Hejnsvig Fjernvarmeværk – en solcellepark forbundet med fjernvarmen, kan vi muligvis udvikle noget, der også kan inspirere andre.

Derfor opfordrer jeg til at gøre det tankeeksperiment, at I ser for jer, at vi simpelthen nedlægger Udviklingsrådet for Helle Øst!

Ville udviklingen så gå i stå? Næppe.

Måske ville det frigøre ressourcer? Jeg spørger bare.

Måske skulle det ikke bare være et tankeeksperiment, men et rigtigt eksperiment? Vupti!

Nu er der intet Udviklingsrådet for Helle Øst.

Tendensen breder sig, og de 8 andre udviklingsråd nedlægger også sig selv.

Hvad så med alle de penge, man plejer at udbetale årligt til rådene? De går i en kommunal fond, borgerforeninger og andre lokalt funderede foreninger kan søge tilskud fra, når de har beskrevet et projekt, som kan styrke den lokale udvikling, og gennem ansøgningen har vist, at der er frivillige klar til at gennemføre projektet.

Men hvad så med landdistrikterne mellem landsbyerne? Og hvordan med at holde det hele sammen? Ja, på baggrund af de lokale foreninger i vores landsbyer indser de, at de har brug for en fællesforening (som opdraget i andelsbevægelsen elsker jeg det ord!) så de danner en løst struktureret fælles forening, hvor repræsentanter fra borgerforeningernes bestyrelser ca. 4 gange årligt koordinerer, hvordan de lokale initiativer kan supplere og styrke hinanden og undgå rivalisering.

Og så videre ...

Mon ikke de folk, der er aktive lokalt, selv kan finde ud af, hvor mange overordnede strukturer, de har brug for? Jeg tror det.

Med brug af bl.a. borgermøder/temamøder og fokusgrupper har byrådet og forvaltningen også nye muligheder for at måle ”temperaturen” blandt borgerne mellem valgene.

Udviklingsrådene har nu eksisteret i 15 år. De var sandsynligvis en god løsning for overgangen fra de gamle kommuner til den nye kæmpekommune. Men nu er den nye kommunestruktur kørt ind; så måske tiden er inde for at afskaffe det gode redskab for overgangen: Udviklingsrådene.

Jeg har været med i over 10 af de 15 år. Så jeg takker af i dag. I morgen er jeg ikke længere medlem.

Tak for ordet.

Starup, 02.06.2022

Lars Bo